

PM 2007:146 RIII (Dnr 307-2123/2007)

Alltid redo! En myndighet mot olyckor och kriser (SOU 2007:31)

Remiss från Försvarsdepartementet

Remisstid 8 september 2007

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Remissen anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Försvarsdepartementet har givit Stockholms stad möjlighet att senast den 8 september 2007 lämna yttrande över betänkandet "Alltid redo!" från utredningen om en myndighet för säkerhet och beredskap (SOU 2007:31).

Regeringen tillsatte i juni 2006 en utredning med uppgift att genomföra en översyn av Statens räddningsverk (SRV), Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Utredningen har haft uppdraget att göra en översyn av verksamheten vid myndigheterna samt att lämna förslag till en preciserad uppgifts-, ansvars- och resursfördelning. Syftet med utredningen har varit att pröva om relevanta delar av myndigheterna bör föras samman till en myndighet för frågor om samhällets beredskap och säkerhet samt i vilken utsträckning övriga delar bör föras till andra befintliga myndigheter.

Huvudkontoret föreslås ligga i stockholmsområdet och verksamheten i övrigt föreslås, efter regionalpolitiska hänsyn, förläggas till Karlstad, Kristinehamn, Sollefteå, Revinge och Sandö.

Utredningens förslag pekar tydligt på behovet av en ny myndighet som stärker och tydliggör ansvaret för krisberedskapsarbetet i samhället på statlig nivå. Förslaget skapar samordning och säkerställer att de olika sektorerna i myndigheterna kan fungera tillsammans och beakta säkerhetsarbetet ur ett helhetsperspektiv.

Utredningen anser att den nya myndigheten bör vara ansvarig för områdena skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Myndigheten ska därmed utgöra en pådrivande kraft i utvecklingen av samhällets förmåga att förebygga och hantera såväl olyckor som extraordinära händelser. Myndigheten ska i detta syfte tillhandahålla en översikt över olyckor, hot och risker i samhället. Vidare ska myndigheten svara för utveckling av metoder för en effektiv hantering av olyckor och kriser på lokal-, regional- och central nivå samt kunna bistå med strategiska analyser. Myndigheten får också ansvar för tillsyn och utveckling av samhällets räddningstjänst och krisberedskap samt för att upprätthålla en operativ förmåga vad avser förstärkningsresurser och internationella insatser.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB, Stokab, brand- och räddningsnämnden,

miljö- och hälsoskyddsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, kyrkogårdsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ifrågasätter utredningens förslag om att lägga ned Räddningsverkets skola i Rosersberg utanför Stockholm. I övrigt delar stadsledningskontoret utredningens förslag.

Stockholms Stadshus AB för fram att en mer tvärsektoriell samordning mellan olika aktörer på alla nivåer är en nödvändig utveckling. Det bör även utifrån ett helhetsperspektiv utvecklas metoder för en mer enhetlig hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete samt för att kunna bistå med strategiska analyser. Koncernledningen understryker att behovet av detta blev tydligt under SAMÖ 2007.

Stockholm Vatten AB har inte några specifika synpunkter på utredningens förslag. Dock anser bolaget att det rent allmänt kan anföras att det synes vara en rimlig utveckling att försöka åstadkomma en mer tvärsektoriell samordning och hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete från statens sida, inte minst i syfte att utifrån ett helhetsperspektiv utveckla metoder för en effektiv hantering av olyckor och kriser på den regionala och lokala nivån samt för att utifrån ett helhetsperspektiv kunna bistå med strategiska analyser. Bolaget anser även att det från den under våren genomförda SAMÖ 2007 säkert finns en del erfarenheter rörande detta att hämta för den nya föreslagna myndigheten.

Stockholms Hamn AB är i huvudsak positiv till utredningens förslag om inrättande av en ny myndighet mot olyckor och kriser. Hamnen har i många sammanhang upplevt brister i kommunikation och samordning mellan olika sektorsmyndigheter. Nu senast under övningen SAMÖ 2007 blev dessa brister uppenbara. En samordning enligt förslaget av myndigheterna SPF, SRV och KBM samt tydligare uppdrag tvärsektoriellt torde kunna underlätta framtida samordning mellan olika aktörer på alla nivåer. Det borde också kunna leda till att säkerhetsarbetet i högre omfattning än idag betraktas ur ett helhetsperspektiv.

Hamnen tilltalas vidare av utredningens förslag om medelstilldelningen med tydligare koppling till myndighetens verkliga uppgifter då det närmar sig förhållningssättet "ersättning efter prestation".

Mot bakgrund av ovan delar Hamnen utredningens förslag om stora fördelar med att utbildning och övning inom krisberedskapsområdet och området skydd mot olyckor knyts närmare varandra.

Hamnen stöder vidare förslaget om en renodling av verksamheten och har således inget att invända mot det som närmast kan komma att påverka Hamnens verksamhet nämligen att ansvaret för transporter av farligt gods överförs till den föreslagna Trafikinspektionen.

De betydande regionalpolitiska hänsyn som utredningen har tagit och föreslår bör vägas mot förslaget negativa inverkan på miljön genom det betydande onödiga resande som förslaget genererar. Vidare finner Hamnen det besynnerligt att Sveriges största stad med närliggande regioner och där hotbilden torde vara som störst blir helt utan utbildningsplatser och varnar för konsekvenserna av den begränsning av rekryteringsbasen som detta kan medföra.

Stokab avstår från att svara på remissen om en ny myndighet mot olyckor och kriser.

Brand- och räddningsnämnden har svarat på remissen med förvaltningens förslag som kan sammanfattas i ett flertal punkter.

Stockholms brandförsvaret ställer sig bakom utredningen i stort och instämmer i utredningens förslag om att en ny myndighet för olyckor och kriser bör bildas och att Krisberedskapsmyndigheten, Styrelsen för psykologiskt försvar och Statens räddningsverk läggs ned.

Stockholms brandförsvär instämmer i utredningens förslag att inom krisberedskapen gå från ett planeringssystem till ett analys- och utvärderingssystem.

Stockholms brandförsvär är positivt till att öka samordningsmöjligheterna vad avser risk- och sårbarhetsanalyser och riskanalyser samt handlingsprogram respektive plan för extraordinära händelser.

Stockholms brandförsvär stödjer en förbättrad samordning av forskning inom krisberedskap och skydd mot olyckor.

Stockholms brandförsvär välkomnar en översyn av nationella förstärkningsresurser och ersättningssystem som bör omfatta systemet för ersättning för räddningstjänst. Detta bör samordnas med ett system för ersättning vid extraordinära händelser.

Stockholms brandförsvär delar inte utredningens förslag avseende överförande av frågor för transporter av farligt gods till annan huvudman.

Stockholms brandförsvär delar inte utredningens förslag avseende överförande av frågor för tunnelsäkerhet till Banverket och Vägverket då dessa myndigheter, vid komplicerade och stora tunnelprojekt, även är byggherre.

Stockholms brandförsvär anser att en nedläggning av Räddningsverkets skola i Rosersberg inte bör genomföras och att den nya myndighetens utbildningsuppdrag bör införas successivt för att inte riskera kompetensförsörjningen för kommunerna.

Stockholms brandförsvär delar inte utredningens förslag om att låta Räddningsverkets Centrum för lärande från olyckor (NCO) bli en del av den nya myndighetens analysavdelning.

Stockholms brandförsvär anser att man bör undvika föreskrifter och i stället eftersträva en minskad detaljreglering. Inslaget av kontroll och tillsyn av kommunerna skall minska till förmån för betydligt mer stöd i form av information och utbildning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden delar i många delar utredningens förslag. Enligt miljönämnden mening skapar utredningens förslag förbättrade förutsättningar att hantera kris- och olyckssituationer på ett integrerat och tvärspektoriellt sätt. Enligt dagens ordning får man verka antingen ur ett olycks- eller ett krisperspektiv vilket inte gynnar arbetet vare sig i fred eller vid uppkommen krissituation.

Nämnden anser att utredningens förslag om en myndighet också kommer att underlätta kommunikationen mellan kommuner och den nya myndigheten. Däremot delar inte förvaltningen uppfattningen att en ny myndighet i stället för tre är någon självklar lösning på samordningsproblem och ett utökat tvärspektoriellt perspektiv. Det kommer att krävas ett omfattande arbete i den nya myndigheten för att nå den grad av integration som utredningen förespråkar. Hur det ska gå till beskrivs inte närmare.

Utredningen föreslår slutligen att viss verksamhet bör överföras till andra myndigheter. T.ex. ska signalskyddet föras över till Försvarets radioanstalt, ansvaret för mediernas beredskapsråd ska Kulturdepartementet ha, transport av farligt gods bör föras över till den föreslagna Trafikinspektionen och respektive länsstyrelse bör ansvara för länsstyrelsernas ledningsplatser. Nämnden har inga synpunkter vad gäller detta förslag till förändring.

Avslutningsvis upprepar miljönämnden kritiken som framfördes i förvaltningsyttrande till KS/KF, dnr 2006-003285-217, över remissen Miljöansvarsutredningens delbetänkande "Ett utvidgat miljöansvar", SOU 2006:39. EG:s olyckslagstiftning har implementerats i svensk rätt på ett rättssystematiskt olyckligt sätt eftersom utsläpp till luft till följd av kris eller katastrof har lagts till olycksregleringen med räddningstjänsten som ansvarig myndighet medan katastrofutsläpp till mark och vatten har lagts till miljöbalken med miljötillsynsmyndigheterna som ansvariga myndigheter. Utredningen har inte uppmärksammat denna fråga.

Utbildningsnämnden avstår från att lämna synpunkter.

Trafiknämnden har inte inkommit med svar.

Stadsbyggnadsnämndens kunskap om och insikt i de tre aktuella myndigheterna verksamhet är begränsad. Av denna anledning avstår kontoret från att i detalj analy-

sera och värdera utredningen och dess förslag. Några reella förändringar vad gäller ansvar m.m. över skyddsrumsföråklor kan kontoret inte utläsa.

Utifrån ett generellt perspektiv tar nämnden upp att det i alla de frågor kommunerna har att hantera finns svårigheter och oklarheter i kontakterna med olika centrala myndigheter. I vissa fall beror detta på att olika, men parallellt gällande, regelverk är bristfälligt samordnade medan det i andra fall kan föreligga oklarheter om vem eller vilka centrala myndigheter som har den kunskap eller det ansvar som den specifika frågan avser. Mot denna bakgrund förefaller de förslag om samordning och sammanslagning av de tre centrala myndigheterna som utredningen redovisar rationella och vällovliga. Stadsbyggnadsnämnden vill därför tillstyrka den föreslagna organisatoriska förändringen.

Avseende de förslag som läggs beträffande utbildningsverksamheten inom risk- och säkerhetsområdet vill nämnden lämna följande kommentar. I de fall den centrala nivån väljer att tillgodose behoven av utbildning för aktörer inom området i egen regi eller genom upphandlad sådan, utgör inte någon fråga i sig att lämna synpunkter på. Nämnden utgår emellertid från att kostnaderna för de utbildningar som behövs, inte i ökad utsträckning kommer att drabba kommunerna till följd av den föreslagna minskade egen regi-utbildningen.

Kyrkogårdsnämnden har inte inkommit med svar.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Älvsjö stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Skärholmens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Mina synpunkter

Jag delar utredningens slutsatser om fördelarna med bildandet av en ny myndighet för helhetssyn kring frågorna om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Det är naturligt att föra samman dessa delar till en helhet i syfte att stärka den generella förmågan att möta olika typer av händelser oavsett var dessa än finns i hot-skalan. I säkerhetsarbetet går det inte att klart definiera var det ena slutar och det andra tar vid. Exempelvis är allt som görs för att förbättra det interna skyddet till stöd för arbetet mot skydd mot olyckor och beredskapen för extraordinära händelser.

Genom bildandet av en ny myndighet skapas förutsättningar för att bedriva ett integrerat arbete mot olyckor och kriser istället för att, som idag, verka utifrån antingen olycks- eller krisperspektivet.

Jag delar vidare utredningens slutsatser om en översyn av kraven på upprättande av dels ett handlingsprogram mot olyckor och dels en plan vid extraordinära händelser och höjd beredskap. I linje med inrättande av en ny myndighet med helhetssyn inom säkerhetsområdet bör också lagstiftningen ändras så att de krav som ställs på kommunerna vad gäller styrdokument integrerat beaktar risk- och sårbarhetsanalys, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar.

Det är däremot inte lämpligt att inom den nationella krisledningen ta regionalpolitisk hänsyn. Krisledning är av synnerlig betydelse för vårt rike och borde därmed bedrivas med högsta krav på rationalitet och effektivitet. De betydande regionalpolitiska hänsyn som utredningen föreslår bör vägas mot förslagets negativa inverkan på miljön genom det onödiga resandet som förslaget genererar.

Utredningen har föreslagit att Räddningsverkets skola i Rosersberg utanför Stockholm ska läggas ned. Rosersberg tillhandahåller grund-, vidare- samt skräddarsydda utbildningar för räddningstjänstpersonal och ledningsfunktioner. Varje år utbildas över 3 000 personer vid skolan. Stockholm och regionen kommer att ha omsättning av personal inom räddningstjänsterna de närmsta åren, då ett stort antal kommer att gå i pension. Det är även direkt olämpligt att Sveriges huvudstad med närliggande region där nästan en tredjedel av Sveriges befolkning bor och där hotbilden torde

vara som störst helt blir utan utbildningsplatser. Om detta förslag genomförs och Räddningsverkets övningsskola i Rosersberg i Stockholm avvecklas, kommer konsekvenserna för regionens räddningstjänst bli allvarliga och rekryteringsbasen hotas.

Om den nya myndigheten får ett utbildningsuppdrag att övergå till andra aktörer som ska tillhandahålla utbildning bör detta genomföras successivt och på ett sätt som inte riskerar kompetensförsörjningen för kommunerna.

Staden delar inte heller utredningens förslag avseende överförande av frågor för tunnelsäkerheten till annan huvudman. När det gäller tunnelsäkerheten anser staden att den nya myndigheten skall ansvara för frågorna avseende tunnelsäkerheten. Det är direkt olämpligt att Banverket och Vägverket ansvarar för tunnelsäkerhetsfrågorna då de även är byggherrar vid de stora tunnelprojekten.

Utredningen föreslår vidare att frågor för transport av farligt gods förs över till annan huvudman, till Trafikinspektionen. Staden delar inte denna uppfattning då vår bedömning är att det finns stora synergieffekter av att denna verksamhet förs över till den nya myndigheten. Behovet av nära samverkan inom ramen för en myndighet är stora, framförallt med verksamheten som rör lagen om brandfarliga och explosiva varor och räddningstjänst vid kemikalieolyckor. En koppling till den föreslagna Trafikinspektionen skapar en sammanhållen kontaktyta för transportföretagen men bidrar till en tudelning av en idag samlad expertfunktion till stöd för en industri som hanterar farligt gods.

Regeringskansliet har tillsatt en intern utredning med uppgift att se över systemet med statlig ersättning till kommuner i samband med stora olyckor och katastrofer. Utredningen ska vara klar i december 2007. Staden föreslår att ansvaret för det nya ersättningssystemet handhas av den nya myndigheten. Staden vill också lyfta fram att EG:s olyckslagstiftning har implementerats i svensk rätt på ett rättssystematiskt olyckligt sätt eftersom utsläpp till luft till följd av kris eller katastrof har lagts till olycksregleringen med räddningstjänsten som ansvarig myndighet medan katastrof-utsläpp till mark och vatten har lagts till miljöbalken med miljötillsynsmyndigheterna som ansvariga myndigheter. Utredningen har inte uppmärksammat denna fråga, men frågan bör beaktas utifrån ett sammantaget risk-, kris- och olycksperspektiv.

Avslutningsvis anser staden att staten inom detta område bör undvika föreskrifter och istället eftersträva minskad reglering. Det är mycket olika förutsättningar som Sveriges kommuner har beträffande geografiska och demografiska förhållanden, infrastruktursituationen, storlek och praktisk utförande organisation. Föreskrifter bör inte utformas annat än i undantagsfall. Obligatorisk reglering av hur kommunerna ska arbeta bör endast ske genom lagstiftning i riksdagen. Däremot är det positivt med en utökad dialog där sakkunskap och påföljande rekommendationer ger vägledning till de kommunala och regionala sektorerna. Inslaget av kontroll och tillsyn av kommunerna som hanterar risk- och krishantering bör minska till förmån för betydligt mer stöd i form av information och utbildning.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Remissen anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 6 september 2007

ULLA HAMILTON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Sammanfattning av remissen ”Alltid redo! En myndighet för olyckor och kriser” (SOU 2007:31)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Försvarsdepartementet har givit Stockholms stad möjlighet att senast den 8 september 2007 lämna yttrande över betänkandet ”Alltid redo!” från Utredningen om en myndighet för säkerhet och beredskap (SOU 2007:31).

Regeringen tillsatte i juni 2006 en utredning med uppgift att genomföra en översyn av Statens räddningsverk (SRV), Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Utredningen har haft uppdraget att göra en översyn av verksamheten vid myndigheterna samt att lämna förslag till en preciserad uppgifts-, ansvars- och resursfördelning. Syftet med utredningen har varit att pröva om relevanta delar av myndigheterna bör föras samman till en myndighet för frågor om samhällets beredskap och säkerhet samt i vilken utsträckning övriga delar bör föras till andra befintliga myndigheter.

Utredningens förslag pekar tydligt på behovet av en ny myndighet som stärker och tydliggör ansvaret för krisberedskapsarbetet i samhället på statlig nivå. Förslaget skapar samordning och säkerställer att de olika sektorerna i myndigheterna kan fungera tillsammans och beakta säkerhetsarbetet ur ett helhetsperspektiv.

Utredningen anser att den nya myndigheten bör vara ansvarig för områdena skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Myndigheten ska därmed utgöra en pådrivande kraft i utvecklingen av samhällets förmåga att förebygga och hantera såväl olyckor som extraordinära händelser. Myndigheten ska i detta syfte tillhandahålla en översikt över olyckor, hot och risker i samhället. Vidare ska myndigheten svara för utveckling av metoder för en effektiv hantering av olyckor och kriser på lokal-, regional- och central nivå samt kunna bistå med strategiska analyser. Myndigheten får också ansvar för tillsyn och utveckling av samhällets räddningstjänst och krisberedskap samt för att upprätthålla en operativ förmåga vad avser förstärkningsresurser och internationella insatser.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB, Stokab, brand- och räddningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, kyrkogårdsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	8
Stockholms Stadshus AB	9
Stockholm Vatten AB	9
Stockholms Hamn AB	9
Stokab	10
Brand- och räddningsnämnden	11
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	13
Utbildningsnämnden	14
Trafik- och renhållningsnämnden	15
Stadsbyggnadsnämnden	16
Kyrkogårdsnämnden	16
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	16
Älvsjö stadsdelsnämnd	17
Skärholmens stadsdelsnämnd	18

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar utredningens slutsatser om bildandet av en ny myndighet för helhetssyn kring frågorna om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Det är naturligt att föra samman dessa delar till en helhet i syfte att stärka den generella förmågan att möta olika typer av händelser oavsett var dessa än finns i hotskalan. I säkerhetsarbetet går det inte att klart definiera var det ena slutar och det andra tar vid. Exempelvis är allt som görs för att förbättra det interna skyddet till stöd för arbetet mot skydd mot olyckor och beredskapen för extraordinära händelser.

Genom bildandet av en ny myndighet skapas förutsättningar för att bedriva ett integrerat arbete mot olyckor och kriser istället för att, som idag, verka utifrån antingen olycks- eller krisperspektivet.

Stadsledningskontoret delar utredningens slutsatser om en översyn av kraven på upprättande av dels ett handlingsprogram mot olyckor och dels en plan vid extraordinära händelser och höjd beredskap. I linje med inrättande av en ny myndighet med helhetssyn inom säkerhetsområdet bör också lagstiftningen ändras så att de krav som ställs på kommunerna vad gäller styrdokument integrerat beaktar risk- och sårbarhetsanalys, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar.

Uppföljning och utvärdering

Stadsledningskontoret delar utredningens slutsatser om att den samlade förmågan för uppföljning, utvärdering och analys kommer att stärkas i en ny myndighet. Arbetet bör ske integrerat både vad gäller risk- och sårbarhet, säkerhetsskydd, skydd mot olyckor, krisberedskap samt vid extraordinära händelser. En analyserad bild av olyckor, hot och risker samt beroendeförhållanden på aggregerad nivå ligger också till grund för den nya myndighetens uppdrag att inrikta övningar mot de områden där behov föreligger.

Inriktningen på utbildningsområdet

Utredningens förslag om den nya myndighetens ansvar för ett brett utbildningsbehov delas av stadsledningskontoret. Det framtida behovet av utbildning inom området kräver mot bakgrund av dess bredd spetskompetenser från olika forskningsdiscipliner. Utredningen anser att en beställar-utförarmodell bör införas för att tillgodose det samlade behovet av utbildning inom området skydd mot olyckor och krisberedskapsområdet. Den nya myndigheten tillförs medel och kan därvid beställa utbildning från olika utbildningsinstitutioner. Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning att en sådan modell ökar flexibiliteten och möjliggör en närmare koppling till olika forskningsinstitutioner. I och med denna modell öppnas också möjligheter att beställa akademiska delar av utbildning från högskolor och universitet.

Utredningen har föreslagit att Räddningsverkets skola i Rosersberg utanför Stockholm ska läggas ned. Skolan utbildar inom områdena skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar. Rosersberg tillhandahåller grund-, vidare – samt skräddarsydda utbildningar för räddningstjänstpersonal och ledningsfunktioner. Varje år utbildas över 3000 personer vid skolan.

Det kommer att bli omsättning av personal inom räddningstjänsterna i regionen de närmsta åren, då ett stort antal kommer att gå i pension. Det finns behov av brandmän och yrkesutbildade personer idag men även i framtiden. Stockholm och regionen behöver säkra tillgången till utbildningsplatser och stadsledningskontoret ifrågasätter därför utredningens förslag om nedläggning av Rosersberg.

Medel för krisberedskap

I arbetet med att säkerställa krisberedskapen i samhället svarar krisberedskapsmyndigheten idag för att åtgärder vidtas över myndighets- och sektorsgränser. Anslaget 7:5 *Krisberedskap* är avsett att stärka förmågan att hantera kriser och till viss del för att minska samhällets sårbarhet. Fördelningen av dessa medel är ett sätt att styra arbetet med att utveckla samhällets förmåga att hantera kriser. Utredningen föreslår att den nya myndigheten får ansvaret att svara för beslut och utdelning av medlen samt att vissa medel omvandlas till förvaltningsanslag i och med att den nya myndigheten inte bör fördela bidrag till sig själv. Stadslednings-

kontoret instämmer i det förslag utredningen lagt.

Katastrofersättningssystem till kommunerna

Regeringskansliet har tillsatt en intern utredning med uppgift att se över systemet för statlig ersättning till kommunerna i samband med stora olyckor och katastrofer. Utredningen ska vara klar i december 2007. Stadsledningskontoret föreslår att ansvaret för det nya ersättningssystemet handhas av den nya myndigheten för säkerhet och beredskap.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret ifrågasätter utredningens förslag om nedläggning av Rosersberg då Stockholm och regionen har ett stort behov av att säkra tillgången till utbildningsplatser redan idag men även för framtiden. I övrigt anser stadsledningskontoret att utredningens förslag bör tillstyrkas i sin helhet.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB har besvarat remissen med ett tjänstemannayttrande.

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 13 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen delar bolagens uppfattning att en mer tvärsektoriell samordning mellan olika aktörer på alla nivåer är en nödvändig utveckling. Det bör även utifrån ett helhetsperspektiv utvecklas metoder för en mer enhetligt hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete samt för att kunna bistå med strategiska analyser. Koncernledning delar även bolagens uppfattning om att behovet av detta blev tydligt under SAMÖ 2007.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB har besvarat remissen med ett tjänstemannayttrande.

Stockholm Vatten AB:s yttrande daterat den 13 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten AB har inte har några specifika synpunkter på utredningens förslag.

Dock kan rent allmänt anföras att det synes vara en rimlig utveckling att försöka åstadkomma en mer tvärsektoriell samordning och hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete från statens sida, inte minst i syfte att utifrån ett helhetsperspektiv utveckla metoder för en effektiv hantering av olyckor och kriser på den regionala och lokala nivån samt för att utifrån ett helhetsperspektiv kunna bistå med strategiska analyser. Från den under våren genomförda SAMÖ 2007 finns säkert en del erfarenheter rörande detta att hämta för den nya föreslagna myndigheten.

Stockholms Hamn AB

Stockholms Hamn AB har besvarat remissen med ett tjänstemannayttrande.

Stockholms Hamn AB:s yttrande daterat den 13 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Hamnen är i huvudsak positiv till utredningens förslag om inrättande av en ny myndighet mot olyckor och kriser.

Hamnen har i många sammanhang upplevt brister i kommunikation och samordning mellan vissa sektorsmyndigheter. Nu senast under övningen SAMÖ 2007 blev dessa brister uppenbara.

En krissituation innebär att vanliga rutiner, arbets- och angreppssätt inte räcker till. Det krävs ett annat sätt att tänka och agera än vad vi är vana vid i vårt vardagliga arbete. En kris innebär att det ska föreligga ett hot mot människor, materiella tillgångar eller immateriella tillgångar.

En olycka innebär ett snabbt förlopp. Den kommer överraskande och kräver hög beredskap – inte minst för att klara den inledande fasen.

Den ”smygande” krisen har ett långsammare förlopp och beror ofta på felaktiga rutiner och brister i verksamheten, saker som går att åtgärda i ett tidigt skede för att undvika att något händer.

En tredje form av kris är den så kallade ”förtroendekrisen”, eller imagekrisen. En sådan kris kan exempelvis handla om att ”företaget” hamnar i fokus på grund av att medarbetare gjort sig skyldig till något lagbrott och/eller ett moraliskt felaktigt beteende. En imagekris innebär att företagets, myndighetens eller förvaltningens förtroende kraftigt ifrågasätts.

Felaktigt hanterade kriser kan innebära stor skada för företaget, myndigheten eller förvaltningen. En väl hanterad kris kan däremot stärka dess förtroendekapital.

En samordning enligt förslaget av myndigheterna SPF, SRV samt KBM samt tydligare uppdrag tvärssektoriellt torde kunna underlätta framtida samordning mellan olika aktörer på alla nivåer. Det borde också kunna leda till att säkerhetsarbetet i högre omfattning än idag betraktas ur ett helhetsperspektiv. Ett exempel på fråga där samordning erfordras på alla nivåer och som berör Stockholm är översvämningshotet i Mälaren. Det är en fråga som sveper över flera länsgränser och ett större antal kommungränser och samtidigt berör flera sektorsmyndigheter.

Utredningens förslag om medelstilldelning med tydligare koppling till myndighetens verkliga uppgifter tilltalar Hamnen då det närmar sig förhållningssättet ”ersättning efter prestation”.

Hamnen delar utredningens uppfattning att sannolikheten för att samhället bättre ska fungera som en helhet såväl till vardags som vid större kriser eftersom alla aktörer får stöd av *en* aktör enligt *en* metod. Krisledning bygger på tidig uppstart på alla nivåer och inte som idag då det dessvärre många gånger visat sig stanna på det lokala planet.

Gemensamma system och metoder skapar bättre förutsättningar för samverkan då alla inblandade känner igen sig och inte behöver ödsla tid på handhavande av okända system. En allmän uppfattning är att vi går mot tider med ökad personalrörlighet. Med en övergång till enhetligare system borde förutsättningarna vara bättre för landets krisberedskap trots en sådan ökad rotation bland myndigheters och andra aktörers personal.

Mot bakgrund av ovan delar Hamnen utredningens syn om stora fördelar med att utbildning och övning inom krisberedsområdet och området skydd mot olyckor knyts närmare varat annat och att det skapas ett samlat ansvar för utbildningarna inom dess områden.

Hamnen stöder förslaget om en renodling av verksamheten och har således inget att invända mot det som närmast kan komma att påverka Hamnens verksamhet nämligen att ansvaret för transporter av farligt gods överförs till den föreslagna Trafikinspektionen.

Krisledning är av synnerlig betydelse för vårt rike och borde i sken av det bedrivas med högsta krav på rationalitet och effektivitet. De betydande regionalpolitiska hänsyn som utredningen har tagit och föreslår bör vägas mot förslagets negativa inverkan på miljön genom det betydande onödiga resande som förslaget genererar. Vidare finner Hamnen det besynnerligt att Sveriges största stad med närliggande region och där hotbilden torde vara som störst helt blir utan utbildningsplatser, och varnar för konsekvenserna av den begränsning av rekryteringsbasen som en etablering utanför den mest folkrika delen av vårt land medför.

Stokab

Stokab avstår från att svara på remissen.

Brand- och räddningsnämnden

Brand- och räddningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2007 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Brandförsvarets tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms brandförsvaret instämmer i utredningen om att en ny myndighet för olyckor och kriser bör bildas och att Krisberedskapsmyndigheten, Styrelsen för psykologiskt försvar och Statens räddningsverk läggs ned. Det finns idag inget bärande skäl till att dela säkerhetsarbetet för framtida händelser i olika strukturer och arbetsformer. Den nya myndigheten kommer med det föreslagna uppdraget att verka inom hela hotskalan, från det vardagliga perspektivet, till kriser som lamslår det framtida samhället och till höjd beredskap. Arbetet omfattar åtgärder som är förebyggande, förberedande, hanterande, normaliserande samt lärande. Därigenom kommer den nya myndigheten att kunna ge ett mer samlat stöd till kommuner och länsstyrelser i säkerhetsarbetet för skydd och beredskap mot olyckor och kriser. Genom bildandet av den nya myndigheten upplever Stockholms brandförsvaret att det finns stora synergieffekter och stora möjligheter till en ökad och effektiv samverkan.

Transport farligt gods

Stockholms brandförsvaret delar inte utredningens förslag avseende överförande av frågor för transport av farligt gods till annan huvudman. När det gäller transport av farligt gods anser Stockholms brandförsvaret att det finns stora synergieffekter av att denna verksamhet förs över till den nya myndigheten. Behovet av nära samverkan inom ramen för en myndighet är stora, framförallt med verksamheten som rör lagen om brandfarliga och explosiva varor och räddningstjänst vid kemikalieolyckor. En koppling till den föreslagna Trafikin-spektionen skapar en sammanhållen kontaktyta för transportföretagen men bidrar till en tudelning av en idag samlad expertfunktion till stöd för en industri som hanterar farligt gods.

Tunnelsäkerhet

Stockholms brandförsvaret delar inte utredningens förslag avseende överförande av frågor för tunnelsäkerhet till annan huvudman. När det gäller tunnelsäkerhet anser Stockholms brandförsvaret att den nya myndigheten skall ansvara för frågor avseende tunnelsäkerheten. Det är direkt olämpligt att Banverket och Vägverket ansvarar för tunnelfrågorna då man även är byggherre vid de stora tunnelprojekten.

Utbildning

Stockholms brandförsvaret anser att den nya myndighetens utbildningsuppdrag bör införas successivt för att inte riskera kompetensförsörjningen för kommunerna. Stockholms brandförsvaret anser att det finns risk för att övergången till andra aktörer som skall erbjuda utbildning kommer att gå för snabbt om det blir som utredningen föreslagit. En övergång som inte ges tillräcklig tid riskerar att hota kompetensuppbyggnaden och därmed kvaliteten på bland andra den kommunala räddningstjänstens förmåga att lösa sina uppgifter. Stockholms brandförsvaret anser att det är angeläget att upprätthålla en kvalificerad utbildningsanläggning i Stockholmsregionen för att tillgodose en kvalitativt säkrad utbildning. Oavsett vilka orter som den nya myndigheten eller annan utbildare väljer att använda är det viktigt att inte geografiskt låsa sig till dessa orter utan att genomföra den där den efterfrågas. Det är risk att utbildningsnivån kommer att sjunka i Stockholmsregionen och att därmed rekrytering av brandpersonal försvåras samt att även kostnaderna för kommunerna ökar. Stockholms brandförsvaret anser att en nedläggning av Räddningsverkets skola i Rosersberg inte bör genomföras. Det är rimligt att skolan är kvar, i ett område med nästan en tredjedel av Sveriges befolkning och där huvudstaden är belägen, och fortsätter stödja kommunerna med utbildning och övning för ”skydd mot olyckor” och inom krisberedskap.

Analys

Stockholms brandförsvaret instämmer i utredningens förslag att inom krisberedskapen gå från ett planeringssystem till ett analys- och utvärderingssystem. Stockholms brandförsvaret anser att nuvarande arbetsformer och strukturer för planering och finansiering av krisbered-

skapsområdet är föråldrade. Ett tydligare myndighetsansvar för verksamheten inom krisberedskapen kommer att bidra till en helhetssyn på olyckor och kriser. Påverkan bör istället ske genom att den nya myndigheten kan ge samlade bilder över olycks- och riskutvecklingen som kan användas för att inrikta verksamheten på alla nivåer i samhället. Utifrån identifierade brister kan analyser av sektorer och områden genomföras till stöd för utveckling av förebyggande åtgärder och förmåga att hantera oönskade situationer.

Det är viktigt att bistå med underlag för framtagande av handlingsprogram och plan för att hantera extraordinära händelser. Det finns ett stort behov av analysmaterial som kan stödja kommuners, landstings och regioners arbete med risk- och sårbarhetsanalyser.

Centrum för lärande av olyckor

Stockholms brandförsvaret delar inte utredningens förslag om att låta Räddningsverkets Centrum för lärande från olyckor (NCO) bli en del av en den nya myndighetens analysavdelning. Att ombilda NCO, som både har ambitioner och har tagit på sig rollen att vara en resurs för tvärsanknutet myndighets- och organisationssamarbetet inom området olyckor och skador, till att bli en del av en myndighetsintern analysavdelning är mycket olyckligt. Säkerhetsarbetet i Sveriges kommuner har ett stort behov av den både stödjande och faktagenererande verksamhet som NCO idag bedriver och vi hoppas på en fortsatt utveckling med denna inriktning och avråder från att ombilda NCO:s relativt fria kunskapsroll till en mer sluten myndighetsroll. Det olycks- och skadeförebyggande arbete som Sveriges kommuner bedriver är i stort behov av både den metodkunskap och de fakta som NCO i sin nuvarande roll stödjer kommunerna med, då vi håller på att evidensbasera vårt framtida arbete. En ökad fokusering på förebyggande verksamheter kommer att kraftigt att försvåras om stödet från NCO försvinner.

Förstärkningsresurser för räddningstjänst

Stockholms brandförsvaret anser att det är angeläget att en översyn av nationella förstärkningsresurser genomförs. Denna översyn bör även innefatta översynen av och hållas samman med översynen av hur det nationella förebyggande arbetet, räddningsinsats och insats vid extraordinär händelse samt återuppbyggnad ska finansieras.

En översyn av hela ersättningssystemet måste även omfatta systemet för ersättning för räddningstjänst. Detta bör samordnas med ett system för ersättning vid extraordinära händelser.

Risk- och sårbarhetsanalyser

Stockholms brandförsvaret är positivt till att öka samordningsmöjligheterna vad avser risk- och sårbarhetsanalyser och riskanalyser samt handlingsprogram respektive plan för extraordinära händelser. Det är positivt och angeläget att lagstiftningen ses över för att underlätta för kommuner och samtidigt bidrar till att stärka samhällets säkerhetsarbete utifrån ett helhetsperspektiv.

Det vore en fördel om all lagstiftning rörande risk- och sårbarhetsanalyser generellt uttrycktes som krav på att den kommunala riskhanteringen bör omfatta respektive organisationers hela verksamhetsspektrum och vara inbyggd i den normala verksamhetsplaneringen.

Föreskrifter och allmänna råd

Stockholms brandförsvaret anser att man bör undvika föreskrifter och i stället eftersträva en minskad reglering. Det är mycket olika förutsättningar som Sveriges kommuner har vad beträffar geografiska och demografiska förhållanden, infrastruktursituationen, storlek, och praktisk utförande organisation. Föreskrifter bör inte utformas annat än i undantagsfall. Obligatorisk reglering av hur kommunerna skall arbeta bör endast ske genom lagstiftning i riksdagen. Däremot är det positivt med en utökad dialog där sakkunskap och påföljande rekommendationer ger vägledningar till de kommunala och regionala sektorerna.

Uppföljning och tillsyn

Stockholms brandförsvaret anser att inslaget av kontroll och tillsyn av kommunerna som hanterar risk- och krishanteringen skall minska till förmån för betydligt mer stöd i form av information och utbildning. Vi ser det därför som angeläget att man inte återgår till ett tidigare läge där länsstyrelserna i första hand ägnar sin begränsade kapacitet till att granska huruvida kommunerna kan redovisa godkända resultat, utan snarare ännu mer satsar på stöd och stimulans till kommunerna. Genom information, utbildning och att utgöra en effektiv kontaktyta mellan den lokala nivån och de centrala statliga myndigheterna ökar förutsättningar för ett effektivt arbete. Kunskapskällor och resursorganisationer är viktiga för kommunerna i anslutning till risk- och krishantering.

Forskning

Stockholms brandförsvaret stödjer en förbättrad samordning av forskning inom områdena krisberedskap och skydd mot olyckor. Ytterligare att sektorsmyndigheterna skall ta ansvar för forskning inom egna sektorn. Stockholms brandförsvaret vill dock påpeka att det även finns forskning inom områden som är av tvärssektoriell karaktär och att det finns behov av att belysa problem ur fler aspekter. För kommunal och regional nivå är det viktigt att det finns medel avsatta för sådan forskning eftersom dessa inte finns inom den egna verksamheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2007 att som yttrande över remissen överlämna och återropa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 13 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen tillsatte i juni 2006 en utredning med uppgift att genomföra en översyn av Statens räddningsverk, Krisberedskapsmyndigheten och styrelsen för psykologiskt försvar för att skapa en myndighet för frågor om samhällets beredskap och säkerhet.

Utredningen anser att det finns ett behov av stärkt och tydligare ansvar för krisberedskapsarbetet, framförallt på statlig nivå. Lika naturligt som det är för myndigheter att ha ansvar för jämställdhets- och miljöfrågor ska de vara att också ha ansvar för krisberedskapsfrågor, ansvarsprincipen. Utredningens förslag ska leda till ett utvecklat och förenklat krisberedskapsarbete. Förvaltningen delar uppfattningen att krisberedskapsarbetet gynnas av ett stärkt och tydligt ansvar och att varje myndighet får ett tydligt och uttalat ansvar. Förvaltningen vill understryka vikten av att den nya myndigheten tilldelas ett tydligt operativt ansvar vid kris- och katastrofhändelser för att trygga snabba och effektiva insatser vid större kris- eller katastrofhändelser.

Vid mer omfattande händelser finns det, enligt utredningen, en risk för att sektorsmyndigheters möjligheter att ta sitt fulla ansvar försvåras t.ex. genom att en åtgärd som kan anses rätt hos en myndighet får negativa konsekvenser för en annan myndighet. Ett tvärssektoriellt perspektiv på hantering och förberedelser kan enligt utredningen minimera risken för en sådan utveckling. Ett tydligare sektorsansvar behöver kompletteras med en väl fungerande tvärssektoriell samordning. Förvaltningen delar utredningens slutsats. För ett väl fungerande krisarbete förutsätts ett tvärssektoriellt perspektiv. Stat läns och kommuner har en bred palett av funktioner med, inte sällan, djup specialistkompetens. Vid en krissituation är det av stor vikt att sektorsmyndigheter och kommunala fackförvaltningar inte agerar uteslutande inom sitt verksamhetsområde utan också har en kännedom om angränsande verksamhetsområden för att så riktiga beslut som möjligt ska kunna fattas.

Planeringsprocessen kring anslaget 7:5 Krisberedskap föreslår utredningen ska slopas. Anslaget är på 1,7 mdkr och "...ska bl.a. användas för förberedande sårbarhetsreducerande åtgärder i syfte att bibehålla och förbättra samhällets robusthet samt för att bygga förmåga att hantera svåra påfrestningar på samhället i fred." Ett bidragsförfarande där en ansvarig myndighet handhar beslut om och utbetalningar av medel föreslås ersätta nuvarande ordning. Vissa medel föreslår man omvandlas till förvaltningsanslag eftersom utbetalande myndighet inte bör fördela bidrag till sig själv. Försättningsvis föreslås således anslaget 7:5 Krisberedskap uppgå till 400 mkr. Förvaltningen instämmer i utredningens förslag.

Utredningen anser att tillskapandet av en ny myndighet löser flertalet av de identifierade problemen. Myndigheten ska, enligt förslaget, inrättas och påbörja sin verksamhet den 1 juli 2008. Myndigheten kommer att få mellan 600 och 620 årsarbetskrafter.

Huvudkontoret föreslås ligga i Stockholmsområdet och verksamheten i övrigt bör, efter regionalpolitiska hänsyn, förläggas till Karlstad, Kristinehamn, Sollefteå, Revinge och Sandö.

Enligt förvaltningens mening skapar utredningens förslag förbättrade förutsättningar att hantera kris- och olyckssituationer på ett integrerat och tvärssektoriellt sätt. Enligt dagens

ordning får man verka antingen ur ett olycks- eller ett krisperspektiv vilket inte gynnar arbetet vare sig i fred eller vid uppkommen krissituation. Förvaltningen anser att utredningens förslag om en myndighet också kommer att underlätta kommunikationen mellan kommuner och den nya myndigheten. Däremot delar inte förvaltningen uppfattningen att en ny myndighet i stället för tre är någon självklar lösning på samordningsproblem och ett utökat tvärsektoriellt perspektiv. Det kommer att krävas ett omfattande arbete i den nya myndigheten för att nå den grad av integration som utredningen förespråkar. Hur det ska gå till beskrivs inte närmare.

Utredningen föreslår slutligen att viss verksamhet bör överföras till andra myndigheter. T.ex. ska signalskyddet föras över till Försvarets radioanstalt, ansvaret för mediernas beredskapsråd ska Kulturdepartementet ha, transport av farligt gods bör föras över till den föreslagna Trafikinspektionen och respektive länsstyrelse bör ansvara för länsstyrelsernas ledningsplatser. Förvaltningen har inga synpunkter vad gäller detta förslag till förändring.

Avslutningsvis upprepar förvaltningen kritiken som framfördes i förvaltningsyttrande till KS/KF, dnr 2006-003285-217, över remissen Miljöansvarsutredningens delbetänkande Ett utvidgat miljöansvar SOU 2006:39. Implementeringen av EG-lagstiftningen rörande olyckor och kriser samt allvarliga kemikalieolyckor är inte bra ur ett rättssystematiskt perspektiv. Ovan nämnda EG-rätt handlar inte om miljö- och hälsoskydd, vilket är temat i miljöbalken, utan om stora katastrofala engångsutsläpp av Sevesokaraktär. I svensk rättssystematik innebär miljö- och hälsoskydd en reglering och avvägning av återkommande mindre utsläpp eller störningar i reguljär drift, inte om risk för, eller med, totalhaverier med katastrofala konsekvenser av räddningstjänstkaraktär. EG:s olyckslagstiftning har implementerats i svensk rätt på ett rättssystematiskt olyckligt sätt eftersom utsläpp till luft till följd av kris eller katastrof har lagts till olycksregleringen med räddningstjänsten som ansvarig myndighet medan katastrofutsläpp till mark och vatten har lagts till miljöbalken med miljötillsynsmyndigheterna som ansvariga myndigheter. Utredningen har inte uppmärksammat denna fråga.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsnämnden är från och med den 1 juli 2007 styrelse för det offentliga skolväsendet i Stockholms stad för barn, ungdom och vuxna dvs. förskoleklassen, grundskolan, särskolan, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux), vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux) och svenskundervisning för invandrare (sfi). Nämnden ansvarar också för skolbarnomsorg. Nämnden har hand om all hantering av interkommunala ersättningar samt enskilt driven förskola och fristående skola. Nämnden avger för stadens räkning yttrandet till statens skolverk rörande fristående skolor. Utbildningsnämnden erbjuder dessutom modersmålsundervisning, insatser och tjänster inom elevhälsans område med särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd samt stöd inom IT, media, bibliotek och inom området kompensatoriska hjälpmedel.

För förskola ansvarar utbildningsnämnden för den stadsövergripande kvalitetsredovisningen, för inspektörsverksamheten samt för brukarundersökningar.

Förvaltningen bedömer att remissen i liten utsträckning berör nämndens uppdrag och verksamhetsområde. Förvaltningen föreslår därför att nämnden avstår från att lämna synpunkter på remissen Betänkande Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser (SOU 2007:31).

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2007 att godkänna utlåtandet som svar på remissen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I stort anser kontoret att utredningens synpunkter och val av förslag är väl motiverade och kan leda till ett bättre arbete inom ansvarsområdena olycks- och skadeförebyggande arbete samt krisberedskap.

Kontoret håller med om att KBM, SRV och SPF haft otydliga roller och otydliga uppdrag, samt att införandet av en myndighet för ansvarsområdet ger goda möjligheter till att skapa en förbättrad situation. Det är dock viktigt att påpeka att den föreslagna omorganisationen; nedläggningen av KBM, SRV och SPF samt bildandet av den nya myndigheten inte automatiskt leder till att problemen försvinner. Kontoret anser att det är viktigt för en central förvaltningsmyndighet att ständigt påminna sig om att man i första hand har en stödjande roll till de sektorsmyndigheter på såväl statlig som kommunal nivå som har det operativa ansvaret för att det svenska samhället har en god krisberedskap och en god förberedelse för att kunna hantera och helst undvika olyckor av olika slag. Utredningen pekar på en förstärkning av ansvarsprincipen. Kontoret håller till fullo med utredningen om att krisberedskap och olycksförebyggande arbete alltid grundar sig i en god förmåga hos sektorsansvariga myndigheter att hantera vardagen. För trafikkontorets del gäller då speciellt att ha ett fullgott underhåll på de anläggningar och trafikanordningar som kontoret förvaltar, samt en drift av dessa som förebygger att olyckor inträffar.

Speciella kommentarer

- *Samordning*

Kontoret anser att det finns ett stort behov av en myndighet som kan ta på sig ansvaret för samordning, metodutveckling, utbildning, övningar etc inom det aktuella området. För kontorets del är det av stor vikt att arbetet med krisberedskap och olycksförebyggande hanteras på likartad sätt kommuner emellan, liksom mellan den kommunala och den statliga nivån. Detta eftersom ansvaret för vägnätet i stor-Stockholm är spritt på många kommuner och på statliga väghållaren Vägverket. Kontoret har även flera aktörer som man måste vara samkörda med i en extra-ordinär situation; SL, Banverket etc för att nämna några. Ett gemensamt arbetssätt med likartade metoder, gemensamma utbildningar och övningar torde vara avgörande för att klara en skarp situation.

- *Risk och sårbarhetsanalyser*

Att veta om vilka risker som den egna organisationen kan bli tvungen att hantera är grunden för ett förebyggande arbete. Gemensamma metoder och arbetssätt, anpassat till olika sektorer i samhället, för att analysera och strukturera arbetet med krisberedskap och förebygga olyckor innebär att var och en inte själv behöver uppfinna hjulet och att man lättare förstår varandra såväl i vardagens arbete som i händelse av en verklig krissituation. Kontoret vill särskilt trycka på vikten av att en central förvaltningsmyndighet tillhandahåller metodutveckling, utbildning, övningar och annat stöd till de organisationer som har det operativa ansvaret.

- *Stöd till kommuner - Riskobjekt inom en enskild kommun som påverkar ett större område och som har stora ekonomiska konsekvenser*

Den nya myndigheten föreslås ges ansvar för materiella förstärkningsresurser inom räddningstjänstområdet vid händelser där en sektorsmyndighets resurser inte räcker till. Men utredningen konstaterar också att om en mindre händelse utvecklas till en extraordinär händelse eller inte kan i många fall avgöras av hur effektivt den hanteras samt vilket förebyggande och sårbarhetsreducerande arbete som vidtagits. Kontoret vill i detta sammanhang påpeka att det inom en kommuns geografiska område kan finnas objekt som genom hur de hanteras påverkar säkerheten i ett större geografiskt område. Att då helt och hållet låta den enskilda kommunen hantera och finansiera detta kan få orimliga konsekvenser. Slussen och

översvämningsriskerna i Mälardalen kan vara ett exempel på ett sådant objekt där statlig delfinansiering av erforderliga åtgärder borde vara rimligt.

- *Säkerhet i tunnlar*

Utredningen föreslår som en konsekvens av en striktare tillämpning av sektorsansvaret att ansvaret för säkerhet i tunnlar, som inte är kopplat till möjligheten att genomföra räddningstjänstinsats, bör hanteras av respektive sektorsmyndighet dvs. Vägverket och Banverket. Kontoret vill i detta sammanhang poängtera att det även finns kommunala väghållare som bygger och förvaltar tunnlar.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att som svar på remissen från kommunstyrelsen överlämna och återropa kontorets utlåtande.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 juni 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontorets kunskap om och insikt i de tre aktuella myndigheterna verksamhet är begränsad. Av denna anledning avstår kontoret från att i detalj analysera och värdera utredningen och dess förslag. Några reella förändringar vad gäller ansvar m.m. över skyddsfrågor kan kontoret inte utläsa.

På generella grunder vill kontoret dock anföra följande.

I alla de frågor kommunerna har att hantera finns inte sällan svårigheter och oklarheter i kontakterna med olika centrala myndigheter. I vissa fall beror detta på att olika, men parallellt gällande, regelverk är bristfälligt samordnade medan det i andra fall kan föreligga oklarheter om vem eller vilka centrala myndigheter som har den kunskap eller det ansvar som den specifika frågan avser. Mot denna bakgrund förefaller de förslag om samordning och sammanslagning av de tre centrala myndigheterna som utredningen redovisar rationella och vällovliga. Stadsbyggnadskontoret vill därför tillstyrka den föreslagna organisatoriska förändringen.

Avseende de förslag som läggs beträffande utbildningsverksamheten inom risk- och säkerhetsområdet vill kontoret lämna följande kommentar. I de fall den centrala nivån väljer att tillgodose behoven av utbildning för aktörer inom området i egen regi eller genom upphandlad sådan, utgör inte någon fråga i sig att lämna synpunkter på. Kontoret utgår emellertid från att kostnaderna för de utbildningar som behövs, inte i ökad utsträckning kommer att drabba kommunerna till följd av den föreslagna minskade egen regi-utbildningen.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden avstår från att svara på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Hur de framlagda förslagen i det remitterade betänkandet påverkar stadens arbete med att förhindra och agera i samband med större olyckor och kriser måste belysas från flera håll.

Förvaltningen förutsätter att stadsledningskontoret samt stadens tekniska nämnder och stadens bolag med ansvar för viktiga tekniska funktioner, som också fått ärendet på remiss, belyser förslagen ur ett lednings- och samordningsperspektiv respektive ett infrastrukturperspektiv. Förvaltningen kan för egen del och ur ett stadsdelsnämndsperspektiv konstatera följande.

De verksamheter inom stadsdelsnämndernas ansvarsområde som är särskilt känsliga för såväl korta som långa avbrott är framförallt heldygnsomsorgerna för äldre och funktionshindrade. Men även förskolan där många barn har sin omsorg och försörjningsstödet där många personer är beroende av ekonomiskt bistånd är också känsliga för längre avbrott.

Stadsdelsförvaltningar behöver i sitt skadeförebyggande arbete och i akuta krissituationer råd och stöd i form av riktlinjer, instruktioner, grund- och fortbildning samt expertiskunskap inte bara från organ inom staden utan även från de tre nuvarande statliga myndigheter som i betänkandet föreslås slås samman till en myndighet mot olyckor och kriser. Det stöd som behövs avser både den strategiska ledningen av verksamheten för att i kris kunna upprätthålla densamma och det verksamhetsanpassade förebyggande skyddet. Det senare avser framförallt arbetet med och handhavandet av larm (inklusive trygghetslarm inom omsorgerna), bevakning och brandskydd. Förvaltningen kan även behöva stöd och råd om hur det psykosociala omhändertagandet (POSOM) av invånare/brukare i samband med olyckor och kriser ska utformas.

Förvaltningen har inget att erinra mot betänkandets huvudförslag att bilda en ny myndighet med ansvar för krisberedskap, civilt försvar och skydd mot olyckor. Om berörda aktörer i samhället får stöd av *en* aktör som arbetar med *en* metod bör detta bidra till en helhetssyn och ett samlat ansvar kring dessa frågor, vilket bör kunna stärka förmågan att hantera extra ordinära händelser. I bästa fall bör åtgärder som vidtas för att stärka krisberedskapsförmågan även kunna bidra till att klara händelser i vardagen. Den nya myndigheten får vidare en samlande roll då flera aktörer handlar i en krissituation, vilket är särskilt viktigt när händelser berör ett större geografiskt område eller när drabbade – liksom i tsunamikatastrofen år 2004 – kommer från olika delar av landet.

Staten har ett ansvar för att tillgodose kommuners och landstings behov av utbildning inom områdena kris och beredskap samt skydd mot olyckor. Ur ett kommunalt perspektiv, kan det samlade behovet av utbildning inom de berörda områdena förmodligen skötas effektivare om en myndighet ges detta uppdrag.

Sammanfattningsvis kan förvaltningen konstatera dels att betänkandets förslag i större utsträckning berör andra organ inom staden (kommunstyrelsen och vissa facknämnder/bolag) än stadsdelsnämnderna, dels att det ur ett stadsdelsnämndsperspektiv inte finns något att erinra mot betänkandets förslag.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2007 att återopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stöder utredningens förslag att inrätta en gemensam myndighet för skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Samhällets krisberedskap och hantering av extraordinära händelser behöver förbättras och detta förutsätter en starkare tvärsektoriell styrning och samordning än vad som är fallet idag. Även det grundläggande säkerhetsarbetet behöver utgå från en helhetssyn på samhällets riskmiljöer och bör därmed samordnas från statlig nivå. Det ska också framhållas att insatser i lokalt säkerhetsarbete förebygger inte bara olyckor i mindre skala utan också, beroende på riskfaktorernas omfattning och komplexitet, i många fall förebygger och bidrar till beredskap även för extraordinära händelser. Sammantaget är det mot bakgrund av ovan rimligt att betrakta dessa båda politikområden, tillsammans med civilt försvar, som en helhet och inrätta en gemensam myndighet för statlig styrning, insatser och uppföljning av dessa frågor.

Utredningen föreslår en striktare tillämpning av ansvarsprincipen vilket bland annat innebär att myndigheters ansvar för krisberedskap förtydligas. Detta medför också att fördelningen av det statliga anslaget 7:5 *Krisberedskap* förändras utifrån nya regleringar av de uppgifter inom myndigheterna för vilka medel ska tilldelas. Förvaltningen har inget att invända mot dessa förslag.

I översynen framhålls att den nya myndigheten ska stärka arbetet med uppföljning, utvärdering och analys. Detta arbete ska ske integrerat vad avser krisberedskap och skydd mot olyckor och ska bland annat omfatta sammanställningar och analyser av olyckor och risker, identifiering av brister, förslag till åtgärder samt utvärdering. Förvaltningen menar att det är positivt att man avser att integrera uppföljning, analys etc för krisberedskap respektive för skydd mot olyckor, med tillägget att det samtidigt är viktigt att i sammanhanget beakta de skillnader som finns när det gäller viktiga faktorer som konstituerar dessa båda områden.

Av utredningens förslag framgår att den nya myndigheten ska tillgodose ett brett utbildningsbehov som kommer att kräva spetskompetenser från olika forskningsdiscipliner. Utredningen anser att en beställar-utförarmodell bör införas för att myndigheten med för ändamålet givna medel ska kunna beställa utbildning från olika institutioner. Förvaltningen har inget att invända mot detta förslag.

Sammanfattningsvis stödjer förvaltningen som helhet utredningens förslag och föreslår att stadsdelsnämnden återoppar tjänsteutlåandet som svar på kommunstyrelsens remiss.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2007 att godkänna stadsdelsförvaltningens svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Rebwar Hassan (mp), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 juli 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Skärholmens stadsdelsförvaltning ser en fördel i att samordna de tre myndigheternas verksamhet till en egen myndighet. Ansvarsområdena gränsar till varandra. Den samlade kunskap som redan finns kan antagligen tas tillvara mer effektivt i en och samma organisation. Om alla kommuner och landsting får samma information och kunskap borde det höja säkerheten i samhället inom såväl förebyggande av olyckor som krisberedskap. Det är viktigt att myndigheten går ut med klara riktlinjer. Att en myndighet får ansvar för gemensamma tekniska system borde förbättra användbarheten och säkerheten.

RESERVATIONER M.M.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Rebwar Hassan (mp) enligt följande

Sverige har idag ett unikt och världsledande system för risk- och säkerhetsutbildning. Vi mp i skärholmen delar slutsatsen i utredningen Alltid redo, och vi tycker att förslaget är bra förutom att förstärka information och utbildning till medborgarna men tyvärr saknar vi detta. Sverige kan bli bättre och effektivare i arbetet med olyckor och kriser med en ny myndighet för dessa frågor. Det finns en del brister t ex kostnaderna för det föreslagna utbildningssystemet beskrivs inte. Det saknas en analys över ökade kostnader för vidareutbildning av brandmän vilket troligen drabbar Sveriges kommuner bland annat Stockholm.

Idag finns nästan i nästan alla länder en särskild plan för exakt vad som ska göras i en katastrof. På många håll i världen kan vi också förutse katastrofer och se till att vi är förberedda med extra lager av förnödenheter och vara mer benägna att arbeta internationellt och hjälpa andra vid katastrofer.

Samhällen är sårbara för extrema natur- och väderhändelser, klimatförändringar som presenteras av klimatforskare visar att extrema vädersituationer förväntas bli mer vanliga och kan leda till ökade risker för stormar, översvämningar och en ökad risk för spridning av föroreningar i mark och vatten.

Enligt Världshälsoorganisationen beräknas t ex antalet allvarliga översvämningar i världen komma att öka tio gånger fram till 2050. Vid extrema natur- och väderhändelser blir effekterna på den samhällsviktiga infrastrukturen särskilt tydliga. Skador kan även försvåra insatser under det akuta läget som leder till allvarliga problem med att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner i drabbade områden därför jätteviktigt att vi i Sverige ha mer resurser vid sådana kriser och hjälpa andra med vårt tekniska kunnande. Vi vill att vi i Sverige vara mer aktiva genom våra insatser för att hjälpa drabbade länder särskilt fattiga länder och Alltid redo kan spela en stor roll i Millennium Development Goals MDGs också internationellt.